

Poslušnosť rozumu a vôle pred Bohom

vdp. Radovan Rajčák

13. júna 2021 ✝ Cirkev ✝ Nedeľná homília

Zdroj: wikimedia commons

Z úst Božského Spasiteľa, ktorý je naša „cesta, pravda a život“ počúvame slová: *„K čomu prirovnáme Božie kráľovstvo alebo akým podobenstvom ho znázorníme? Je ako horčičné zrnko.“*

Sv. Ambróz nám podáva krásne vysvetlenie týchto slov, keď píše: *„Aj na inom mieste som čítal o horčičnom zrne, keď ho Pán prirovnal k viere v slovách: „Ak by ste mali vieru ako horčičné zrnko, povedali by ste tejto hore zdvihni sa a hod' sa do mora.“ (Mt 17, 20) Nie je to malá viera, ktorá môže hory prenášať, lež určite silná. Pán, ktorý vie, že apoštoli budú musieť bojovať s veľkým duchovným zlom, nežiada od nich malú vieru. Chceš vedieť, akú veľkú vieru nám je treba? Čítaj u apoštola: „Keby som mal takú veľkú vieru, žeby som vrchy prenášal. (1Kor 13, 2) Ak je nebeské kráľovstvo ako horčičné zrnko a taká je aj viera, potom viera je nebeským kráľovstvom a nebeské kráľovstvo vierou. Preto ten, kto má vieru, má nebeské kráľovstvo.“* (Výklad evanjelia sv. Lukáša 7)

Pán hovorí teda o nadprirodzenej viere. Táto má dva aspekty. Na jednej strane je to nadprirodzený dar Boha, vliata čnosť, ktorú nám udeľuje Boh sám vo svätom krste a na strane druhej je to osobná odpoveď na zjavenie. Boh človeka vedie k tomu, aby v neho veril nielen akoby „zvonka“ uloženou autoritou božskej náuky, ktorú potvrdzujú zázraky, lež zvlášť vnútorným inštinktom, ktorým ho Boh pozýva veriť. Inštinktom sa myslí príťažlivosť a osvietenie. Boh je príťažlivý pre dušu človeka, ktorú osvecuje zvnútra a vedie ju k tomu, aby verila v pravdy, ktoré On zjavuje.

Božské pravdy však nie sú bezprostredne dostupné nášmu poznaniu, nemôžeme ich vyskúmať, nie sú pre nás evidentné. My ich prijímame kvôli autorite Boha, pretože Boh nás neklame a sám nemôže byť oklamáný. Sv. Tomáš Akvinský hovorí, že veriť znamená *„vôľou súhlasiť s vecami viery, nie z nevyhnutnosti rozumu, pretože tieto veci rozum presahujú“*. Pán Boh svojou milosťou pohne našu vôľu, aby chcela v neho veriť a naša vôľa obráti záujem nášho rozumu na Božie zjavenie. Preto zjaveným pravdám na prvý pohľad nás rozum hneď nerozumie.

Musí mať pred nimi pokoru a prijať ich vysvetlenie vo viere. Kto je pyšný, ten odmieta veriť, odmieta pokoru rozumu. Myslí si, že netreba vieru, pretože všetko vysvetlí vedecké poznanie a technika. Ľudský rozum však nie je normou pravdy. Ľudský rozum pravdu objavuje a nachádza. Nevytvára ju. Úkon viery je úplnou poslušnosťou rozumu a vôle Bohu, ktorý sa zjavuje. Poslušnosť viery však nebúra slobodu človeka, naopak, je najplnším vyjadrením slobody. Sloboda nachádza svoj najplnší význam vtedy, keď sa dáva do služby Pravde, ktorá zachraňuje od bludu, keď hľadá Božiu nekonečnú lásku, ktorá nás robí slobodnými od všetkých foriem otroctva. Najmä najhoršieho, ktorým je ťažký hriech.

Boh, nám odhaľuje konkrétne pravdy o sebe, aby sme ho poznali, poznali jeho dielo a jeho zámery. Tieto pravdy sú nemenné, pretože ich zjavuje nemenný Boh a sú jasne vyjadrené v nemenných dogmách katolíckej viery. Katolík ich má poznávať a prijímať. Pretože neverí to, čo sa mu páči, lež to, čo zjavuje Boh v Písme a Tradícii a čo katolícka Cirkev ako zjavené predkladá, aby veril.

Naša osobná viera sa sýti práve z dogmami viery a ony ju formujú. Kto dobre nepozná dogmy viery síce verí, no toho viera nemusí byť katolícka. Pretože viera nespočíva v subjektívnom prežívaní, názoroch či pocitoch. To, čo je podstatné, nie sú naše súkromné názory, starostlivosť o naše osobné dobro. Tu ide o zjavenú pravdu, ktorej sa my podriaďujeme, zjavenú morálku, ktorú my aplikujeme na neustále meniace sa okolnosti nášho života a ktorá nás vedie k skutočnému nadprirodzenému životu.

Dnes je veľkým zlom pocitová viera, túžba mať vieru ako úľavu od ťažkého života či nejakú psychotronickú drogu, ktorá mi aspoň na chvíľu pomôže vymaniť sa z tohto sveta. Mnohí ľudia skrze vieru nestúpajú k svätosti, lež sa topia v sebaľústi, nezaujímajú ich získanie nadprirodzenej milosti, chcú len poľutovanie a pochopenie. Často sa nachádzajú v závažných hriechoch, no ak sa pripomínajú, hneď ľudia utekajú a sťažujú sa na moralizovanie. Pretože ich nevedie túžba za Kristom. Vieru chápajú ako pomoc k šťastnému životu na zemi. Nemajú záujem na sebe pracovať. Hľadajú zážitok, neustálu akciu plnú pocitového uspokojenia a ak ho nemajú, odchádzajú, sú sklamaní. Vôbec ich netrápi, že nepoznajú pravdy viery o Najsv. Trojici, o Vtelení, o vykúpení, o sviatostiach, o milosti a jej pôsobení.

Dnes to je bohužiaľ väčšina katolíkov. Nepoznajú svoju vieru, chcú sa v kostole cítiť dobre. To však nie je prvotným účelom katolíckej viery a sviatostí. Zmyslom je stať sa svätými. A to si vyžaduje námahu. Pán Ježiš hovorí: *„Božie kráľovstvo trpí násilie a len násilníci sa ho zmocňujú.“* (Mt 11, 12) Či na inom mieste hovorí: *„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nech ma nasleduje.“* (Lk 9, 23)

Drahí bratia a sestry, dnes žijeme v epoche, kedy sa viera v Pána Boha a jeho zjavené pravdy stali, popri starostiach o seba a svoj pozemský život, len akýmsi doplnkom. Nás však dnes Kristus zvolal na sv. omšu, aby posilnil našu vieru, ktorá bude centrom našich životov. Vyprosujme si dnes od Pána čnosť vytrvalosti a vernosti katolíckej viere. Neznamená to praktizovanie viery len jeden deň či mesiac, lež celý život. Prosme si od Krista oživenie ducha viery, aby sme verili v nášho Pána Ježiša Krista, aby v našom srdci i duši kraľoval len On a nikto iný. Len jemu náleží jediná česť a poklona, jedine jeho katolícke náboženstvo je spasiteľné, len sv. omša je najdokonalejšou bohooctou. Nedivme sa, že všetci tí, ktorí naozaj žili z viery, boli prenasledovaní, vysmievaní. Nech nás to neodradí.

Panna Mária, matka Cirkvi a všetkých kresťanov, vypros nám milosť pevnej a živej viery. Sv. Jozef, jej prečistý ženích, oroduj za nás. AMEN

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/poslusnost-rozumu-a-vole-pred-bohom/>